

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Félévre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede
könyvkereskedése

Beth'án-utca 2. sz. alatt,
hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Válságos pillanatok.

Az adott szó nem számít Magyarországon? Kötelező parthatározatokra nem lehet cenzúrával építeni? Pártmegbízottak és pártvezérek tekintélye nem garantálja már a pártközi megállapodásokat? Valóban, közéletünk rohamos súlyvesztésnek lejtőjén messzire jutottunk.

Összeáll egy csomó politikus. Olyanok, mint az útközben szétzavart ezredek elmaradottjai. Az egyik piros hajtókás, a másik hupikék a harmadik narancssárga. Más a fegyverük, más a ruhájuk, más a zászlójuk. Dobos is akad, a ki vert az öblöshangu nagy dobost, kürtös is, a ki fujja a riadót. Mindenféle színű és irányú politikusközből toborozta össze legényseget a parlamentus obstrukció. Tudniillik az az obstrukció, a melyik az adott szó megszegéséből taplaikozik s a parlamentnél anarchiát önczelnek tartja. Soha olyan különböző szálak nem mozgattak politikai akciót, mint a hany latható és lathatatlan szál mozgatja most azt a veszedelmes és nem igen épületes vállalkozást, a mely egy jó hiszemű, de rövidlátó „vezér”-nek nevéhez fog fűződni, nevének és politikai pályájának nem nagy díszere és dícsőseget.

Már tegnap is Beöthy Ákos oly tanokat hirdetett a szekunder-obstrukció magasztalására, a melynek hallatára elhül a ver minden alkotmányos ereszű emberben. S e tanok ma meg jobban kidomborodtak a szekunder-obstrukciót bejelentő mai beszédekben.

A szabadelvűpárt zajos tiltakozása kísérte azon rettenetes tanok és tettek egyrészt, a miket a napirend előtt felszólalt ellenzéki képviselők egyike-másika hirdetni jónak látott. Ez a tiltakozás mennydörgéssé fog erősödni a nemzet széles rétegeiben, ha a könnyelmű és meggondolatlan kijelentések köztudomásra jutnak mindenfelé.

„Unió vagy halál!” — ez a fenséges kiáltás egy nagy nemzeti elhatározás pillanatában születve meg, történelmi nevezetességre vergődött. „Rabok legyünk vagy szabadok” — a nemzet legnagyobb költője ajkán, ez a néhány szó akkor borított tűzbe-langba mindent, mikor a szabadságharcunk már előre veteite arnyekat De az a könnyelműség, a mivel nemelyek úgy tüntetik föl a dolgot, hogy vagy a kisebbség akarata érvényesüljön, vagy szakadjon rá a nemzetre újra a nagy éjszaka, az abszolutizmus éjszakája: komikus és kacagató póz volna, ha nem volna oly végtelenül elszomorító.

Ezer éves a magyar alkotmány, egyszóval született meg államunkkal. Ez az alkotmány a mely — az aranybulla formájában — megelőzte az angolok híres magna chartá-ját, legszentebb kincsünk fenmaradásunk, jövőnk, nemzeti életünk legfőbb biztosítéka. A ki az ősi alkotmány erősségehez hozzányúl, az hazáját, nemzetét árulja el. Ne kérkedjék senki, a ki a parlamenti zendülésnek véget vetni nem akar, hogy ő szép és nemes ügyert szedi ki a köveket a magyar alkotmány szilárd épületéből. Ne hivatkozzék senki rá, hogy a nemzet javát szolgálja, ha eljárásával a magyar parlamentet lejáratja, az állam életének irányítására. A nemzet sorsának intézésére alkalmatlanná teszi. Ne hirdesse senki, hogy mikor a nemzet eletereit metszi fel és hagyja bőven omlani veret, akkor — bár erőszakos operáció útján — egy velt szerelmet akar eltávolítani az elő törvények szervezetéből.

A magyar alkotmány, mint a tengerjárás lerakodásai, sok száz esztendő munkája. Minden nemzedek küzdött érte, áldozott vért, vagyon, könyút, gyakran életet. A világnak micsoda hatalmasságaival kellett megküzdeni! Mily roppant válságokat állott ki! Mily szörnyű veszedelmeket elt át és győzött le, diadalmaszkodva minden nehézségen. Köny és vérpatakok jelölik útját, a nemzetnek nagy erőfeszítései, szabadságharcuk dícsősége és gyászja.

Erről az alkotmányról, a titánok e hatalmas művéről most fitymalva és vallukat vonogatva beszélnek törpe epigonok. Vagy győzőzön negyven franciáru akarat, vagy vesszen oda mindenestől az alkotmány: ilyen oktalán es botor beszédekkel kell végig hallgatnunk Magyarországot képviselőházában.

Nem csoda, ha ez a hallatlan frivolitás, a melylyel nemelyek ezereves alkotmányunkról beszélnek, egy fenyes és nagyhatású beszédet váltott ki ma a miniszterelnök lelkéből. Eddig is jól megállotta helyét a vitatkozás tere, de mai beszédével elragadta és zajos tapsokra lelkesítette pártját s az ugynevezett harci pártnak kedvet komor csüggedésre változtatta.

Előbb a függetlenségi párt egyhangú nyilatkozatára hivatkozott, az adott szó szentségére, a melyet még a politikai szenvedélyek pengejével sem lehet kifejtetni a magyar karakter férfias vonásai közül.

Többet mondhatnák az utcák szónokai, de nem mondhat felelős állásban levő államférfi, mikor ezek a dolgok napirenden nem állanak. Ha mar e férfias

polemiajával teljes parlamenti verességgé változtatta Khuen-Hederváry az ugynevezett háboru-párt fellépése; a magyar alkotmány védelmére mondott szavaival felizgatta pártja nemes indulatait. Beszédének nyugot felszine alatt villámok cikáztak, mikor az obstrukciónak a forradalommal való fenyegetésével leszámolt. Beöthy Ákos, az abszolutizmus hirdetésének tegnapi hőse, csaknem felőráig nem juthatott szóhoz s mintha égő erdőn kellett volna átfutnia, ugyaneasak megszenvedte a többség haragos kedvenek perzselő hőséget és szallongó tűzszikráit.

Pedig Khuen-Hederváry, az „erőszak” embere, nem fenyegetődzött s nem villantotta meg a megtorló hatalom fegyvereit. A nemzetre hivatkozott egyedül. A magyar nemzetben helyezte bizalmát, a melynek nem kell se forradalom, se szolgaság. A nemzetre, a mely az alulról jövő államcsínyek ellen épp úgy védekezik, mint a hatalom erőszaka ellen. A nemzetre, a mely nyugalmat akar és az alkotmányos élet zavartalan menetét, mert dolgozni kell, sokat és mindig kell dolgoznia, ha nem akar elmaradni azon művelt, vagyonos, szabad országok közül, a melyeknek sorába nehéz, nagy munkával küzdötte fel magát.

Dr. W. Gyula.

SZEMLE.

Kossuth Ferencz elmegy Olaszországba, hol a czirom virul. Am a virágzó fák csak sajtó emlékeket elevenitenek fel a közelmúltból, a midőn ő még pártelnök volt, telve sok szép idealizmussal és kevés emberismerettel. Ő becsületes megállapodásra lepett a béke érdekében a haza javára, de a helyett, hogy erélyesen felvetette volna a pártkérdést, akkor rögtön, a midőn Barabás és Polónyi, kik szintén decemvirek voltak a tanácskozásban, eloldalogni akartak, csak magára nézve vonta le a konzekvenciákat és néhány férfias társát, kikkel együtt ő lepett félre. És ugyan, mivel igazolják magukat Barabások? Azzal, hogy a Hedervárynak adott szóval sokkal fontosabb, a mit a — hazának fogadtak! Már most csak az a kérdés: szabad-e jó hazafinak a hazát csak egy szempillantásra is elfeledni? Ugy-e nem? Nős hát, a midőn Hederváryval értekeztek s ezen megállapodásokat a párt elfogadta, ugyan hol volt az édes magyar haza? Sehöl? Megfeledeztek volna róla? Nem a haza érdekében állapodtak volna meg? Csak

TÁRCSA.

Az éjben.

Éj van; felhős az ég,
A holdfény nem ragyog;
Künn járok az éjben
S valamit siratok.

Siratok valamit....

— Oh szép, balga álmok! —
Azután sokáig
Hallgatózva állok.

Ugy rémlik: valahol
— Reá visszhang felel:
Ugy rémlik: rá választ
Zokog egy más kebel.

Talán a szél suttog,
De a mig hallgatom,
Téged véllek hallni
Én árva angyalom!

Tolvaly Géza.

Emléksorok cigányaink multjából.

Írta: szentkatolnai Bakk Endre.

— A „Közérdek” eredeti társzaja. —

Erdélyben a kir. kincstár több helyen telepített le cigányokat, a kik fiskális cigányoknak is nevezettek. Mivel Erdélynek öb folyója aranyport, fővényt tartalmaz (u. m. Aranyos,

Maros, Strigy, Hév- és Hidegszamos, stb.) a cigányok több társaságra oszolva legkivált az aranyathozó vizek mellé telepedtek le s ott a kir. fiskustól kinyert engedély folytán aranyat mostak; miért régi iratokban porarany mosásból elő nép nevezet alatt is fordulnak elő. Nekik mint „fejedelmek nevek alatt lévő jobbágyoknak” (Approb. C. II R. XVI. Cz. 4. cz.) a folyóvizekben, patakokban és havasokban levő fővény és porond között por-aranyat keresni, a hol azt eddig is szokták keresni, akarki határan is szabad volt; mindazonáltal a földesuraknak egyéb iránt való kár és bosszúság tétele nélkül. Ezeknek a területükön tovább, mint a mennyire az aranymosás megkivánta, nem volt szabad késedelmeskedni. Ha a poraranyat a fejedelmek aranyváltóinak b e nem szolgáltatták s másnak adták el, a fejedelmek azokat halállal, vagy érdemök szeriut mas büntetéssel büntették meg. Egy nehezék poraranyért frisseletlenül kaptak 1 frt 8 denárt, frisselve pedig 2 frt 20 denárt. Hogy a fiskális tisztviselők, illetőleg a Camera regia oltalmát megnyerjék, évi 100 pisetát fizettek. Egy szorgalmas aranymosó cigány egy hét alatt 3 pisetát gyűjthetett; melyek mindegyikért 3 Rh. forintot kapott (Benkő: Transylv. I. k. 73 l.) A bányabírószágtól felhatalmazó-levéllal láttattak el, kötelesek voltak az aranyváltóknak is magukat bemutatni, a kik által lajstromba vétetett nevek s lakóhelyök s a kik előtt kötelesek voltak esküt is letenni arról: hogy a fiskus részét a rendelés szeriut igazán beszolgáltatták (A. C. II R. XVI. Cz. 4. cz. 1747: VIII, IX. és X. 1753. 1754. 1755: V. erd. t. cz. 1791: XXVI erd. t. cz. 9. pont.)

Azon aranymosó cigányok, kik a végre kiváltságolt egyesületet, társaságot alkottak s az aranymosásra felhatalmazó levéllel el voltak látva, mindazon kiváltságokkal és mentességekkel éltek, melyekkel más aranymosók. (1747. 8. t. cz.) 1747-től 1832-ig egészen külön Vajdaság alatt állottak. (1832. marc. 5. 2308. udv. sz. alatt költ rendelet), de ezen vajdaság eltörlöttétén, 12 aranyász társulat alapult, melyek 6 aranyváltó hivatal alá rendeltettek (Kövyár Erd. orsz. statist. I. k. 89. l.)

1670-ben A p a f i fejedelem rendeletében következők állanak: „A három Compagniebeli aranyos cigány Jobbágyi Fő Vajdájaik Babony György, Muntyán Stefán, és Dragomir Many jelentik: hogy sok cigányok szerte szélyel lappanganak s nem akarnak függeni, melybe a Fiscusnak nagy kára van, mivel hogy aranyport maga idejébe nem administralhatták; parantsolya: hogy egyik Czigány vajda a másik vajda keze alá ne szóljon; mindenik vajda a keze alá tartozó cigányt elfoghassa ha csavarog, de a cigányokat senki aranyász mestersegekben ne háborgassa: Te pedig Kapacsali Serbán vajda semmit ne praetendálj, rajtok exactiot ne gyakorolj, mivel szokott adójokat a cigánok, mely is 120 nehezék por arany. Praefectusunknak administralják Nagy Mária Asszony napján; de ha még bántod őket, hatalmat adunk, hogy magokat oltalmazhassák. Ezen cigánok Dependenciaja leszen a Praefectustól; se Szebeni, se Fogarasi Vajdák az aranyász cigánokat ne adóztassák. Egyébiránt mindenik Vajda az aranyat maga idejében administralja. Nem szabad egy cigán-

azután jutott volna eszükbe a haza? Ejnye, ejnye, de politikusok is ezek az urak! Csak hogy kilóg a lóláb a nagyképu hazafiság köpenye alól az egymásra való licitálás képeben.

Lesz-e az ex-lexben választás? Az ellenzékiek részben hirdetik, hogy lesz, részben lehetetlennek tartják. Az az egy bizonyos, hogy az ország bizik még a jobbik eszükben s a miniszterelnöknek egyéb dolgai is vannak, mintsem választásba hajtsa az országot. — Az obstrukció vezére, a sympathikus Olay, a hozzá hasonló Polónyi utmutatásával a legszebb reményekkel kecsegtetik a népeket, ők tudják miért és mifele biztosítások alapján! Egy bizonyos: Ausztriában örömmel nézik politikánk káros hatásait: már 200 millióra számítják — a „Hazánk” szerint közgazdasági kárunkat. Ha még eltart pár évig az obstrukció, miután az ellenzék összes követeléseit teljesítésére nincs remény, az ellenség se teszi jobban tönkre országunkat anyagilag, mint ez a békés játék a tüzzel. Már pedig anyagilag elgyöngült országunk bizony még kevesebb nyomatéka lesz a világ politikai koncertjében, mint eddig. Ne menjünk tehát fejjel a falnak.

Vérszi József, az elmés és nemes élcelődő, f. hó 16-án kijelentette, hogy ő súlyos áldozatokat hozott azért a politikáért, a mely megbukott. Figyelmeztetünk tehát mindenkit, hogy a „Budapesti Napló” ezután nem hoz áldozatokat, de elvárja az olvasó közönség tömeges támogatását a multban szenvedett károsodások bőséges kárpótlására, mert ő most már úgy össze szidja a kormányt s a többséget, mint annak idején gr. Zichy Jenőt, ki még Széll Kálmán idejében hagyta el Vészt, a kormánypárti elmés journalistát. Természetesen V. ezt már elfeledte s csodálkozását fejezte, hogy védekeznie kell valakinek, a ki a hatalom mellől az ellenzékre ment át! És a mi szebb, sietett egy meseben elmesélni az eb pszológiáját, mely ha a gazdája meghal, ott hagyja a régi házat és örzi gazdája sírját, még haló poraiban is, míg ellenben a macska inkább gyakorlati érzékre fektet súlyt és új gazdájánál is ragaszkodik a régi éléskamrához. Erre az elmésségre a fiatal gróf Bánffy Miklós, az „öreg excellenciás úr” unokája, pompás ríposttal vágott vissza, csodálatosnak tartva azon hűség és kutyának viselkedését, a melyik kutya, meghalván gazdája, nem hal meg annak sírján, hanem azokkal a farkasokkal megy el, melyek gazdáját felfalták. Nő, ez éppen jól pászolt „V.” úrra s az egész ház az ifju képviselő éles, finom vágásán nevetett V. rovására.

Kossuth és társai lemondása nem csak olyan színleges elválás volt, a minőnek az ellenzékiek feltüntetik, mi sem bizonyítja jobban, minthogy a képviselőház bizottságaiban viselt állásairól is lemondot-

tak. Most persze a harcziások erősen állítják, hogy csak egyszerű taktikai dolog az egész, hiszen ők Kossuth nélkül nem is akarnak sokáig maradni, csak addig, a míg legyőzik Héderváryt. Nő, majd meghalljuk, hogy mit fog mondani Justh Gyula Makón, kit Kossuth is elkísér.

Plósz Sándor igazságügyi miniszter lemondását híresztelték az ellenzékiek azon indokollással, hogy nem akarja ex-lexben az új választásokat s hogy tiltakozik a katonai új perrendtartás német hivatalos nyelve ellen. Nő hát egyik állítás sem igaz, de hát nagy a forróság! jól esik egy kis hűledezés!

Kállay Bénit, a közös pénzügyminiszter és Bosznia kormányzóját f. hó 16-án temették el a M. Tud. Akadémia palotájából. Megható volt látni azt a több száz nemzeti viseletű bosnyákot, legtöbbnek érdemrendek ragyogtak mellén, hogy mily kegyelettel adták meg a végtisztességet. Valláikán akarták vinni a nehéz érzékporsót tiszteletük jeléül. És ez a magyar ember nemcsak magas természetével, hanem fényes elméjével, nagy emberismeretével is kitűnt. Külsőleg egyszerű, rideg, kemény volt, de e külső meleg szívet, nemes érzületet fedezett s Apponyi Albert gróf igazán mély részvétől áthatva bocsuzott el a sírnál, mert ő előtte sokszor feltáruktak a nagy férfiú szívének nemzete sorsán aggódo gondolatjai. Azt a hosszú nagy utat az Akadémiától a kerepesi temető szélő végéig gyalog tette meg Héderváry gr. miniszterelnökön s az öreg, felszemű, rosszlábu Appel báró tábornagyon, Bosznia katonai kormányzóján kezdve az egész impozáns gyászmenet, senki sem tilt kocsira.

Kossuth Ferencz lemondott most már végkép és visszavonhatatlanul a függetlenségi párt elnökségéről, mert az értekezleten tett saját nyilatkozata szerint: „Ő a párt ama részének küzdelmében, mely elhatározta a további harcot, nem vehet részt, mert az adott szavába ütökzik és mert ellenkezik meggyőződésével.” Kossuth F. kifejtette beszédében, hogy az elhatározott küzdelem az országot nagyon megkárosítja, hogy annak sikerében nem bizik, hogy az ország az ex-lex állapot további fenntartása esetében komoly veszélynek lesz kitéve. Hasztalanul érveltek állásfoglalása mellett a higgadtabb gondolkodású függetlenségi képviselők közül Justh Gyula, Pichler, Kónjathy és mások, a kik a párt kettő szakadását is elhárítani igyekeztek. A harcolók hajthatatlanok maradtak s így lehetetlenné tették a Kossuth megmaradását, kinek külsőben a pártegység érdekében azt a furcsa szerepet szánták, hogy mint egy modern Janus egyik arcával lelkesítse a sürgölődő, aláírási ivatek körülhordozó s ülés kibeszélére szónokot toborzó, nagyérdemű vitarendező urakat, a másikkal pedig kárhoztassa, korholja s lebeszélni igyekezzék ugyanazon

urak túlradó kártekon buzgóságát. Kossuth F. továbbra is a pártban marad mint közember, de a képviselőház bizottságaiban viselt állásairól lemondott. Új elnököt nem választanak. Egyelőre Tóth János végzi az elnöki álláshoz kötött teendőket. Kossuth Ferencz hir szerint Olaszthonban keres zaklatott idegeinek pihenőt és üdülést s hallgatva a tenger háborgó mormolását, elmélkedhetik a népkégy megbizhatatlan, tünékeny és szélszélyes nivoltárol. Pártja pedig — lucus a non lucendo — dicsőíti szájál a nagy Rákóczi Ferencz nemzeti törekvéseit, de hálátlanul cserben hagyja a Rákóczi hagyományok élő letéteményesét, Kossuth Ferenczet.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt Temesvár város választó közönsége 847 szavazattal Bokányi Dezső szociálistára adott 20 szavazattal szemben országgyűlési képviselővé választotta.

A pápán a harmadik lecsapolást készülnek végrehajtani. A katasztrófát közel állónak tekintik. Gotti bíbornoknak van most a legnagyobb kilátása, hogy a konklávéban reá fog esni a legtöbb szavazat.

Vidéki levél.

Balázsfalva, 1903. július 13.

Balázsfalváról a következő tudósítást vesszük: Balázsfalván f. hó 5-én tartott meg a legelső iparos-táncmulatság, melyet a megalakult Polgári Iparos-Egylet (kör) alakuló pénztára javára rendezett. Ámbár a nevezett egylet nemzetközi, habár az egyleti nyelv magyar azaz hivatalos nyelv és célja, hogy az iparos és polgári osztályt egyesítse nemzetiség és valláskülönbség nélkül, mégis az iparosmesterek alig vettek részt 12-en és ezek közt román iparos csak kettő; a magyar értelmiség nagyobb része ott volt, a kereskedő és iparos ifjuság is teljes számban, de nők kevesen. Nem keressük az okot, de jövőre jobb sikert remélünk, mert ez kezdet s ezt látva ezután látogatottabb lesz.

A kiadás: 95 kor. 62 fillér. Bevétel: 104 kor. 60 fillér. Felülfizettek: Mezei György 2 kor., Baksi Mariska 2 kor., Bretter Mór 1 kor., Horváth pénzügyőr 1 kor. 60 fill., Ungár Gyula 1 kor., Nádor Gyula 1 kor., Mendel Jakab 1 kor., Ronai Olimpius 60 fill., Kövári József 40 fill., Schwarcz Hermán 40 fillér, melyért fogadják leghálásabb köszönetünket.

Azzal az óhajjal, hogy jövőben be fogják azt látni s már is tudják, hogy egy hazában élünk, egy Istent imádunk, egy ég alatt lakunk s mint iparosoknak egyesült erővel kell előre mennünk minden vallás-és nemzetiségi különbség nélkül, hogy érdemeljük ki a nagy közönség elismerését és pártolását, mert egy az egészért, az egész egyért, — egység tesz erőssé.

Tisztelettel

Lukács József,
ideiglenes elnök

Vegyes hírek.

— **Dr. Varró László** városunk polgármestere f. hó 15-én megkezdte szabadságát és egészsége helyreállítására Reichenhallba utazott.

— **Áthelyezés.** Sajnálattal értesülünk, hogy Hal-mági Ferencz tanfelügyelőket, a ki rövid itt időzése alatt megyénk rokonszenvét bírta, Ugocsa megyébe helyezték át. Helyébe a volt ugocsa tanfelügyelőt, Máté Gezát nevezték ki vármegyénk tanfelügyelőjévé.

— **Br. Kemény Simon** csombordi nagybirtokost szinte vezetes szerencsetlenség érte. Enyedről igyekezett dr. Perl Soma ügyvéddel Csombordra kocsijával, a mikor a Szentkirály-utca végén a vasúti síneken keresztül akart hajtatni, a felemelt korlát lezuhant és a kocsit megrongálta. A kocsis a bakról leugrott. Csak Perl Soma dr. sérült kissé lábán és kezén meg, de az ő sérülése is annyira könnyűek voltak, hogy este már folytathatta utját Budapestre.

— **A város öntözése** mind ez ideig késik, pedig már csaknem lehetetlenség a Kossuth-utczán különösen este a disznó- és marha-csordák bejövésekor végig menni a fullasztó portól. Kérünk sürgős intézkedést.

— **Uj főispán.** Az elhunyt Pótsa József háromszékmegyei főispán hivatali utóda minden valószínűség szerint Székely György ifyfalvi képviselő lesz, ki évekig volt főispáni titkár Pótsa mellett, megyéje ügyeit jól ismeri s az egész megye rokonszenvel várja kinevezését.

— **A kollégium** déli szárnya tetején tűzjelző harang van, mely az eddigi harangkonatás helyett vészhangként fogja a tűzjelzőt jelezni.

— **Az Ö. T. E. parancsnokága** a következőket hozza köztudomásra: A kollégiumon elhelyezett jelző haranggal a következő jelzések adatnak:

Délben pontban 3 ütés = déli harangjel, (a készülék ellenőrzése céljából).

nak is a poraranyát eladni; ha a vajda megtudná és tudtára nem adna, rajta exequatassák az articularis poena (A. Fasc. I. Zingarorum. A. 1670).

1744-ben fiskális cigányok összeiratván, 19 compagniára osztva fizettek 806 Rhft. 15 krt. (F. Fasc. I. zingar: a. 1744.).

1745-ben Instructio adatott a fisk. cigányoknak rendelt új hivatalnoknak, kinek keze alá a fisk. cigányok 18 compagniára osztva adattak úgy, hogy egy sátoraly 2 ft. 70 denár taxát fizessen s azt a hivatalnok a perceptoratus pénztárba beszoalgattassa. A jelzett hivatalnok tartozott őket sérelmek s károsítások ellen is védeni, rablás és lopástól távol tartani, nagyobb büntényöket a Thesaurcriatusnak bejelenteni, büntényt elkövetöket tömlöczbe adni, minden évben a fisk. cigányokat összeírni. Miért évenkénti remunerációja a pénztárból 40 frt, ezen felül minden sátorótól 18 denár volt (G. Fasc. Zingar.).

Kincstári cigányok Vizaknán is voltak, s a 18-ik század elején több okmányokban fordulnak elő. 1755-ben vajdájok (Zingarorum. provis) volt Horváth Miklós, 1760-ban Fejér Samu, ki még 1775-ben is fungált. 1776-ban Hodos Bertalan volt ring. fisc. Inspector. Hogy mikor származtak be Vizaknára, e tekintetben felvilágosító adat még elő nem fordult. Kötelmök volt (1760-ki teltár szerint) vajdájok illetőleg Inspektorok felszólítására a kir. fiskus szénája feltakarására megjelenni, vagy ennek váltsága fejében 60 Rh. forintot a helyi Provisoratus pénztárba befizetni; a mely pénz a provisor más munkásokat fogadott fel napjára étel nélkül 13 krt. számítva (Sóhiv. levélt.).

A város keleti részén, hol most Leich vendélfője van, voltak letelepedve. Mária Theresia, de legkivált II. József császár alatt több rendelet adatott ki cigányoknak Vizaknán a fisk. területre való letelepítése eszközölésére; de a kamaraispány és az oeconomia spanusreferálása szerint arra Vizaknán elegendő fisk. hely nem volt.

1782. decz. 5-én 8682 sz. a. leirattal a Gubernium elrendelte: hogy a cigány vajdák és fiskális Gornico-nesnek kincstári bizonyítványt nyul ellátva legyenek. 1785. junius 2-án 4102 sz. alatt a Gubernium intézkedett a tekintetében is: hogy a kincstári cigányok, kik Vizaknán állandó lakást vettek, a Tabula Continua és a helyi tanács bizonyítványával lássák el magukat és 15 Rh. frt. taxát vagy a substitutus kincstári cigányok Inspectorának, vagy kamarális pénztárba fizessenek; másként az őket megvenni kívánó földesuraknak 25 Rh. frt. mellett adassanak át (Vár. levélt.).

1685-ki adó összeírasi iv tanúsága szerint Vizaknán adózó cigány is volt. A módosabb fizetett 36, a szegényebb 24 denárt, az özvegy cigányné 12 denárt (Vár. levélt.).

1714. tájt említettük: hogy Szentpály István annyira eltöltötte cigányaival a várost, hogy a városiakkal együtt sűrűen lanknak és sok kárt csinálnak (Vár. levélt.), ezek

1868-ban Vizakna dél-nyugati részében a város végén mintegy 95 lelket számláló cigányssereg lakott részint kis kunyhókban, részint föld alatti házakban.

Sajnos, hogy cigányaink Vizaknán eloláhosodtak; s többé nem magyar, hanem oláh-cigányok! — —

(Vége.)

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES^o IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

58. szám

Négy ütés egymás után = tűz a vidéken.

Rövid időközökben 1-1 ismételt ütés = tűz az I. kerületben (piacterek és Bethlen-utca).

Rövid időközökben 2-2 ismételt ütés = tűz a II. kerületben (Kossuth Lajos-utca, Szénatér, Malom-utca Uj-utca).

Rövid időközökben 3-3 ismételt ütés = tűz a III. kerületben (Várszeg- és mellék utcái).

Rövid időközökben 4-4 ismételt ütés = tűz a IV. kerületben (Porond).

Rövid időközökben 5-5 ismételt ütés = tűz az V. kerületben (Tövis-, Felszeg-, Tót-utca).

Rövid időközökben 6-6 ismételt ütés = tűz a VI. kerületben (Szentkirály-utca és mellék utcái).

Sok ütés egymás után = tűz a városban, melynek helyét a jelző még nem tudja.

Az újonnan építendő 6 osztályú állami elemi iskola arlejtési hirdetményét a városi tanács legközelebbi lapunkban közzé fogja tenni.

Nyári táncmulatságot szervezett a szegény tanulókat segélyező egyesület f. évi augusztus hó 2-ára.

A székelyekért. A marosvásárhelyi székelytársaság elhatározta, hogy a székelyföldön hatalmas pavilonokat építenek, melyen az összes székelytársaságok tulajdonai lesznek s tanítók és tanítónők olcsó elhelyezésére fognak szolgálni. A cél a magyarországi tanítóknak székelyföldre csalogatása s ezáltal a fűdőknek propagálása. Borszek és Szováta szép anyagi áldozattal támogatják az egészséges eszmét.

Székely kitelepítés Nagyenyedre. A Bethlen-kollégium az iskola szolgái állásokat háromszék-megyéi, albisi illetőségű székelyekkel töltötte be. kik közül egyik főbedellus, egyik alpedellus és 6 alkalmazott.

Cirkusz. Rég nem látott élvezetben van része városunknak Kratejl 35 lóól és megfelelő személyzetből álló cirkuszában. Ajánljuk a kitünően szervezett cirkuszt a közönség pártfogásába.

A reklám Amerikában szédületes eszközöket használ fel céljai elérésére, így pl. a Saint-Louisi világiállítás igazgatósága nem kevesebbet mint 2 millió 400,000 koronát irányoz elő hirdetési díjakra. E hirdetések kevéssel a világiállítás megnyitása előtt az összes napi lapokban s a szépirodalmi heti és napi folyóiratokban fognak megjelenni. Egy e szakmában kiváló szakember intézi ez óriási vállalatot, ki mindenik lapnak megfogja annak idejében a közzeendő hirdetményt küldeni, mivel az intézők igen jól tudják, hogy az ily nagy vállalatok sikere nagy mértékben függ a hirdetés terén kifejtett kisebb vagy nagyobb ügyességtől.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

704-1903. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-ezikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró-ság 1902. évi Sp. 1139/3 számú végzése következtében Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár javára nagyenyedi Halász József s t. ellen 100 korona s jár. erejéig 1901. évi február hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 932 kor. 40 fillére becsült következő ingóságok, u. m.

házbutorok, Király Sándornál 1 ló, 1 lószeker stb., Bauer Antalnál házbutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. bíróság 1903-ik évi V. 580/4 számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, s jár. erejéig Nagyenyeden a városháza előtt leendő eszközésére] 1903. évi július hó 22-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Nagyenyeden, 1903. évi június hó 19-én.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

255 1-1

Nagyenyed város tanácsa.

Szám 3529-1903.

Hirdetmény.

Nagyenyed város Alsóporond-utczáját tér szerint rendezni óhajtván, a végzendő munkálatokra f. évi július hó 22-én délelőtt 9 órakor a gazdasági tanácsos irodájában versenytárgyalás tartatik.

Kívántatik 3614 92 m². térrendezés, földlevágás, földtöltés, egyenetlés 10 cm. vastag porond réteggel, 1366.40 m² görkő és 32 m² gránit kockakö burkolat.

Verseny tárgyalás tárgyát képezik az ezekre vonatkozó egységárak.

A részletes feltételek a gazdasági tanácsostól tudhatók meg a hivatatos órák alatt.

Nagyenyeden, 1903. évi július hó 14-én.

Sándor Jenő
polgármester h.

253 1-1

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertől ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértulások, aranyér, bététlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak verszegénység s az abból eredő bajoknál is, így sápkórna, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekelebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébbeknek is meg gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csak a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik 1 firt 05 krba kerül. Az összeg előzetes bekiadás nélkül bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 firt 25 kr., 2 csomag 2 firt 30 kr., 3 csomag 3 firt 35 kr., 4 csomag 4 firt 40 kr., 5 csomag 5 firt 20 kr., és 10 csomag 9 firt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással, fekete szíjben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegség után egészségük visszanyerése folytán hozzáknak intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur! Köln, 1883. ápril hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerest az ön felülmutatottan vértisztító labdacsaiból utamvettel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel
Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur! Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Kuficz Teréz.

Mélyen tisztelt ur! Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már

Bernhardi alpesi-fü liqueur, Bernhard W. O.-tól Brogenben, egész üveg 2 firt 60 kr., fél üveg 1 firt 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatása, legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszagatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. stb. ellen 1 firt 20 kr.

Angol csodabalsam, Pserhofer J.-tól egy üveg 50 kr.

Fagybalsam, Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitünő szer gyomor és bébitelésegeknél.

Kola-előír vagy bor, 1 liter 3 firt, fél liter 1 firt 60 kr., negyed liter 85 kr

Golyva balsam Pserhofer J.-tól kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-tól. megrottott gyomor, rossz emésztés és mindenemű altesti bajok ellen kitünő háziszser, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 firt.

Utifüved, Pserhofer J.-tól, egy ált. ismert kitünő háziszser hurut, rekedtség görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 150.

Tannochinin hajkenőcs. Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi haj-

életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használatát folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használatára önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett. Szilázia, 1886. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiból készíthetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem öt éven át gyötört, megszabaduljam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

növesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 firt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérgeges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes, vagy gyulladt mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lón kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszser a rossz emésztés minden következményeinél u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás, stb. ellen. 1 csomag ára 1 firt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereszhetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“
WIEN, I., Singerstrasse 15.

172 6-6

PSERHOFER J.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDENa legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

NAGYENYED.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
PORKAPSZULAGYÁR.
DOBOZÁRUGYÁR.

Mindenemmi DOBOZÁRUT (CARTONNAGE) u. m. közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszeresdobozok, csabrázók és egyéb iratok készítése és elszállítására ölesó árban szállít.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben továbbá postacsomag és üveg-czímkeket, pecsétjegyeket, rajjelzések, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőpapírokat és mindennemű gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és ölesó kivitelben.

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek egyéves önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknek, nyugdíjasoknak, ugyancsak kereskedők és iparosoknak **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmegtányosabban és gyorsan ölesó kamattal és a legcsekélyebb heti törlesztéssel vagy 3 hónaptól 75 évig terjedhető időre is, kézzallogra azonnali folyósítás mellett.

VÁLASZBÉLYEG.

LAUFER és SÁMUEL

BUDAPEST, VII., Csengeri-utca 39 sz.
230 10 - 20

Tartós, szagtalan. Azonnal szárad.

A valódi CHRISTOPH-LAK

a legjobb mázó anyag a padlóra

lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakknak sajátja elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

színezett szobapadló fénymáz, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték fűdi be a padlót s egyuttal fényt ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi és új padlóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázálást, stb.: van azután

tiszta fénymáz (színezetlen) új padlóra és parkettra: mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékek már bemázolt egészen új padlóra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a fa-mustrát.

Postacsomag körülbelül 35 négyzet méter (2 középnyagyságu szobára való) 5 frt 90 kr. vagy 9¹/₂ márká. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak ide küldendők. Minta mázólapok és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czege a gyári jegyre, mivel azt a több mint 35 éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják, rossz és gyakran a czeálnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENCZ a valódi szobapadló fénylakk feltalálója és egyedűli gyártója. 234 5-15.

Nagyenyed: **CIRNER J. JÓZSEF.**

Csakis Christoph-Lakot kérjünk! A szoba azonnal használatos.

Magyarnak **PÉCS**, Németnek **BÉCS**.

Ne küldjük pénzüket külföldre!

A legjobb órákat és ékszereket küld **SCHÖNWALD IMRE** — PÉCSETT. — óras és ékszerárugyáros

Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem. — Három évi jótállással.

Kitűnő szerkezetű schweizi nickel zsebóra 3 frt

Kitűnő járásu tula horgonyremontoir óra, aranyozott szegélyvel és Magyarországi domborművi ézimerével 9 frt.

Valódi kettős fedelű ezüst remontoir óra, igen jó járásu szerkezettel, pompásan vésett 4. aranyozott keretű tokban, ára 16 korona. Hasonló aranyozott keret nélkül 12 korona.

Harangébresztő óra 21 cm. magas, gyönyörű szépen fényezett nickeltokban, erős, hosszantartó esengő hanggal, tömör aczlhorgonynyal, elállító szerkezettel 1-ső rendű minőség 2 rt 60 kr.

Rafael Madonna amulett színes, tűzözománcos aranyozott ezüstből 1 frt 50 kr. Ugyanaz aranyból 3 frt.

Szt. Antal szobor tömör ezüstből, oxidálva 1 frt 80 kr.

Szent Antal amulett, színes tűzözománcu aranyozott ezüstből 2 frt. Ugyanaz aranyból 3 frt 50 kr.

Kakas ébresztő óra, diszített számlappal, kiváló jó művel, 18 cm. magas 2 frt 20 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva é bélyegezve.

Kitűntetve állami és aranyérmekkel. Több ezer ölesó smerő levél birtokomban van.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

16 38 - 40

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czeli Frigyes és fia czég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " pecenye	—80 "
1 " " rizling	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	2 40 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	1 30 "
7 " csemege gyógy rizling	2 20 "
3 1/2 " " " "	1 10 "
7 " " " tramini	2— "
3 1/2 " " " "	1 20 "
7 " " " som	1 60 "
5 " " " legfinomabb aszu	1 40 "
3 1/2 " " " Leányka	1— "

Továbbá kaphatók: naponta friss **szebeni felvágottak**, valamint **csemege-sajt** és friss **székely turó**, ugyancsak finom **likörök, tea-sütemény, tea, rum.**

T. vevőim szives pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel, sűrű.

9 27 - *

Naponta kétszer friss sütemény

Előrendelések és bonbonok. Első rendű gőzmalmi lisztetek nagy raktára.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagoí aratógépgyár)

KNECHT E. igazgató. BUDAPEST, V., Váci-ut 30.

181. 12-12.

Pelvilágosításokkal készséggel szolgálunk

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Gyártmányok: Kévektető gép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszálógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévektetőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362-000 gép. Képvisező: **Hirschfeld Károly** Kolozsvár.

FOGAK

szajpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és Párizsban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rag vele. Régi fogsorok átalakítottak.

Videkiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. szám I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:
LÖFLER EMIL.
Foghuzás érzéstelenítve.
Tartós plombák.
Rendel: d. e. 10-12 és
d. u. 3-7-ig

Fogtechnikai vezető:
GROSSMANN S.
a párizsi fogorvosi akadémia ki-
állításán a keresztel díszített
aranyéremmel kitüntetve. Fogad
reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 224 10-30

Somatose

oldható húsfehérnye
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojás fehérnye és
saj) majánem ízletlen köm-
nyerrel oldható por
alakban
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozás-
ban visszamaradt
egyéneknél, mellbe-
tegeknek, idegbe-
geknek, gyomorbe-
geknek, gyermeká-
gyásoknak, angol kor-
ban szenvedő gyerme-
keknek, gyógyulóknak
Vas-Somatose
alakjában pedig különösen
Sápkorban
szendőknek orvosiilag
ajánlja.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogeriában
csak eredeti csomagolás-
ban való.

178 34-52

Nagyenyei kiegészítő takarékpénztár P-t.

Alaptőke: 300,000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt
nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Összes kávé fajokat le szállított áron ajánlom.

Mint bizományos a legkitűnőbb magyar zománcolt bádog-
edény gyárnak, oly előnyös árakat értem el, hogy a márvány
zománcú legegészségesebb főző-edényeket felére leszállított áron
adhatom el; bárki egy kis csupor vételével (8 kr.) meggyőződ-
hetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2
kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal
erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra”
kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen
olcsók: 90 krtól felfelé — ugyszinté más nemű zománcos edé-
nyekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A legjobbnak ismert hatású keserűvíz 2-3 napig tart
„Ferencz József” keserűvíz nálam kapható, ugyszintén az
alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borvíz, Bikszádi, Bilinyi, Budai (Ferencz József Loser János horgony
jegyű) Előpatáki, Giesshübl, Karlsbadi Krondorfi, Levicói, Margit, Marienbadi,
Salvator, Selters, Sztójkai, Szobránczi, Parádi keserű, Parádi Arzénes.

Egy 4 szoba, konyha, pincze és melléképületekből álló lakás kiadó.

A híres Regemburgi állat-táppor, melynek használata által az állatok
betegségeitől megvédeve étvágyuk, erejük javul. Tehének jobb és több tejet
adnak, jobb kedvűek lesznek; disznóknak szarvasmarháknak juhoknak igen
ajánlható biztos övszer. Eredeti ömlesztett csomagokban nálam kapható.

Saját gyártmányú sodrony fonataimat
ajánlom mint legelőszűrőket, legelő-
bat, legártósabbat, hármitféle kerítéshez,
ugy szinten ömlesztett rúskés sodronyt leg-
elősebb árban.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Rézgálicz, Vermorel permetezők, Raffia szőlőkötöző legolcsóbb árban, kékkő
szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Korona tyukszem és borkeményedés elleni legjobb
tapasz kizárólagos árusítója.

Legjobb hírnevű vizimalmi lisztek raktára.

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda

uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Van szerencsém a nagyrebecsült hölgyközönség szives figyelmét felhívni, hogy az összes
nyári ujdonságok tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árban lesznek elárusítva.

A már beállott fürdőidényre ajánlom nagy választéku kész uszóruhákat, valamint sapkákat
és masszírozó keztyűket. Elutazások alkalmával minden kivitelű fa- és bőr-bőröndök.

Oriási választék uri sport-ingekben sapkában és övökben.

Nagyenyei harisnyagyár egyedüli képviselője. Állandó nagy raktár férfi, női és gyermek
harisnyákban Harisnya kötés és fejelés elvállaltatik.

Menyasszonyi kelengye 600 koronától 10000 koronáig.

Enyedi és Margit vászon egyedüli raktára. Világhírű női és férfi pécsi kesztyű, Pellkán és Gyukits férfi kalap
gyárosok kizárólagos raktára.

Állandó nagy raktár szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítőkből, valamint damast asztal-
neműekben és zsebkendőkből.

Kiváló tisztelettel

VAJNA MIKLÓS.

Szabadalmi szám: 16794.

BECK KÁROLY

szabad. ablakszellőztető-készülék készítő
BUDAPEST, VIII. József-utca 14. sz.

 BECK KÁROLY-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készülék.

Magyar gyártmány, mely most már felülmúlta az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy ezélszerűségben, jóságban, mint olcsóságban. Minden ablakra alkalmazható. Egészségügyi szempontból 45° által légvonat kizárva. Ablakszellőztető készülékeim használatban vannak a következő helyeken: Budapest, Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lajos-utca. Keresk miniszterium Budán. Ref. főgimnázium. Deák-tér. Magy. kir. Ludovika. Kispesti áll. elemi iskolában s több kórházban és iskolában, a fővárosban s vidéken kitűnőnek bizonyult.

Ablakszellőzők 7 kor. 60 fillértől feljebb.

Költségvetések ingyen és bérmentve.

Több mint 30.000 darab már használatban van.

Számtalan elismerő levél van kezeimben, mely a t. közönség meglegedését nyilvánítja. Mérték vétel végett szíveskedjek hozzám fordulni. — Mindennemű épület és műlakatos munkát készítek a legjobb kivitelben.

Megrendelések úgy Budapesten, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 228 10-16

Szabadalmi szám: 16794.

HAGENAUER FRIGYES KÁROLY

ÜVEGEDZÉSI
és FESTÉSZETI
MŰINTÉZETE

BUDAPEST,
VIII, VIG-UTCZA 14. sz.

Legjobb referenciák
az eddig elszállított munkálatokról.

227 10-16

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA

(tulajdonos: BOTH DEZSŐ.)

Eszközöl: mindennemű üzletek gyárak, ipartelepek, földbirtokok, házak eladását és vétését úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon, valamint kölcsönöket földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25a.

Törlesztéses kölcsön

*igénybevitelével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonárákkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** ^{3/4-ig} engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokviszólót hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavaztatjuk meg, ugymint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.*

A kölcsönök előzetes félévi felemondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő.
225 10-30

Kerékpárok raktáron.

MALIK ZSIGMOND

kerékpár készítő és javító gyára
BUDAPEST, Légszesz-utca 2. szám.

Elfogad megrendeléseket a legjobb angol anyagból készült

kerékpárookra

2 évi jótállás mellett.

A legújabb modellű új kerékpárokat 140 koronáért szállítok.

Kerékpár alkatrészek raktáron.

Legegyszerűbb kezelési automobilonokra (motorkocsik), zománcozások, nickelézések, valamint minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerékpárok raktáron.
226 10-16